

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Samospráva a rozvoj obce Šumperk

Pavla Sedláková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pavla Sedláková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Samospráva a rozvoj obce Šumperk

Název anglicky

Local government and development of the municipality Šumperk

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí s důrazem na období po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec – město Šumperk (ležící v Olomouckém kraji (okres Šumperk). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Analyzovat kladné a záporné stránky kumulace mandátů v místní samosprávě a na vyšších úrovních správní vertikály (krajské zastupitelstvo, Parlament ČR).

Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení (Ball 2005: 166-167). Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

Šumperk, rozvoj obce, místní samospráva, politická strana, kumulace mandátů, mandát v krajském zastupitelstvu, mandát v Parlamentu ČR

Doporučené zdroje informací

- Balik, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.
- Balik, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Brocl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- Kruntorádová, I. Regionální patron jako fenomén reprezentace zájmů. Acta Politologica 5 (2013), 2, s. 161-177.
- MALCOVÁ, K. Kumulace mandátů jako strategie prosazování zájmů české územní samosprávy. In Říchová, B.; Jüptner, P.; Malcová, K. Autonomie a postavení územní samosprávy bilance decentralizace ČR v kontextu evropského prostoru. Praha: IPS FSV UK, 2013.
- Pokorná, J. Kumulace mandátů ve Francii. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra politologie – diplomová práce, 2013.
- Říchová, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002.
-

Předběžný termín obhajoby

2015/02 (únor)

Vedoucí práce

Ing. Jan Čosík, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 19. 2. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Samospráva a rozvoj obce Šumperk" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil(a) autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za vedení, rady a připomínky v průběhu vypracování této bakalářské práce. Další poděkování patří politickým aktérům a členům zastupitelstva města Šumperk za ochotu a spolupráci při osobních rozhovorech.

Samospráva a rozvoj obce Šumperk

Local government and development of municipality Šumperk

Souhrn

Bakalářská práce „Samospráva a rozvoj obce Šumperk“ je zaměřena na fungování místní samosprávy, která je identifikována jednotlivými ukazateli. Zejména se jedná socioekonomické ukazatele obce, aktéry politického procesu a výsledky voleb. K podstatným bodům dále patří kumulace mandátů na regionální, krajské a státní úrovni.

Práce je rozdělena do dvou částí teoretické a praktické. Teoretická část pojednává o obecných východiscích, jež se vážou k dané problematice. V praktické části je situace aplikována na konkrétní obec Šumperk, která je předmětem výzkumu.

Summary

Bachelor thesis "Local government and community development Šumperk" focuses on the functioning of local government, which is identified by the indexes. In particular, this socio-economic indicators of the village, the actors of the political process and the election results. The essential points also includes cumulative mandates at the regional and state level.

The work is divided into two parts: theoretical and practical. The theoretical part deals with the general bases that bind to the issue. In the practical part is applied to specific situations municipality Šumperk, which is the subject of research.

Klíčová slova: samospráva obce, orgány obce, volby, politický proces, kumulace mandátů

Keywords: local government municipalities, municipal authorities, elections, political process, cumulative mandates

Obsah

1 Úvod.....	2
2 Cíl práce a metodika.....	3
3 Teoretická východiska.....	5
3.1 Veřejná správa.....	5
3.1.1 Koncept veřejné správy.....	5
3.1.2 Struktura veřejné správy v České republice.....	6
3.2 Obecní zřízení.....	8
3.2.1 Obecná východiska.....	8
3.2.2 Samospráva obce.....	9
3.2.3 Přenesená působnost.....	10
3.2.4 Orgány zastupitelstva a rady obce.....	10
3.3 Volby a volební systém.....	11
3.3.1 Volby jako základ demokracie.....	11
3.3.2 Volební systém.....	12
3.3.3 Politický proces a velikost obcí.....	12
3.3.4 Občanská participace v politickém procesu.....	14
3.3.5 Politických aktéři.....	15
4 Vlastní práce.....	17
4.1 Obec Šumperk.....	17
4.1.1 Historie obce.....	18
4.1.2 Základní socioekonomické ukazatele.....	19
4.1.3 Sociální služby a kvalita života.....	21
4.1.4 Politická charakteristika obce.....	22
4.1.5 Šumperk po roce 1989.....	23
4.2 Volby 2006 – 2014.....	24
4.2.1 Kandidátní listiny a volební programy.....	26
4.2.2 Občanská participace.....	27
4.3 Spolupráce obcí.....	28
4.4 Kumulace mandátů.....	29
4.5 Tendence dalšího vývoje obce.....	31
5 Závěr.....	32
6 Seznam použitých zdrojů.....	33
7 Seznam použitých zkratk.....	37
8 Seznam schémat.....	38
9 Seznam tabulek.....	39
10 Příloha č. 1.....	40

1 Úvod

Aby stát mohl dobře fungovat musí být jednotlivé složky politického systému ve vzájemném souladu. Základem svobodného státu je svobodná obec. Více než dříve se nyní klade důraz na analýzu a pozorování systému zdola, který je pro správné fungování celého státu více než důležitý. Komunální úroveň a celostátní se odlišují především tím, že politické strany zde nehrají dominantní roli. Kandidáti bývají voleni pro svoji osobu nikoliv pro konkrétní politickou příslušnost, jež tomu bývá ve vyšší politice.

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma samospráva a rozvoj obce Šumperk, ve kterém je popsán politický život s důrazem na období po roce 1989. Listopadová revoluce s sebou přinesla spoustu změn. Tyto zásadní změny proběhly na všech úrovních politického systému, obecní nevyjímaje. Po odstranění starého režimu se občané opět mohli účastnit na politickém rozhodování. Obecní zastupitelstva mají právo v plném rozsahu a přímé působnosti spravovat většinu obecních záležitosti. Zejména se jedná o hospodaření s majetkem, správa financí a operativní řízení obce.

Na vývoji obce se mimo jiné podílejí i různé podnikatelské subjekty, zájmové skupiny rozličného zaměření, které se snaží prosazovat své zájmy, a tím do značné míry ovlivňují politické dění v obci. Další faktor, který ovlivňuje místní politiku je kumulace mandátů. V bakalářské práci jsou analyzovány kladné a záporné stránky těchto procesů a vyhodnocení vlivu na vývoj a fungování obce.

2 Cíl práce a metodika

Tématem bakalářské práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí s důrazem na období po roce 1989. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Šumperk ležící v Olomouckém kraji (okres Šumperk). Město Šumperk je regionálním centrem stejnojmenného okresu a jeho dlouholetý starosta zároveň zasedá v Senátu Parlamentu ČR. Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní

socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Analyzovat kladné a záporné stránky kumulace mandátů v místní samosprávě a na vyšších úrovních správní vertikály (krajské zastupitelstvo, Parlament ČR).

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruována zobecňující tvrzení. (Balík, 2005, s. 166–167) Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce je postavena jako případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Ke studovaným dokumentům patřily materiály města Šumperk, data statistického úřadu, volební server volby.cz, odborná literatura a stránky Ministerstva vnitra České republiky – mvcr.cz. Dotazování byli zejména představitelé samosprávy a veřejného života. Důležité byly zejména otázky, které souvisí s rozvojem obce, jež jsou uvedeny v příloze č. 1.

Práce je členěna do dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické části se věnuji literární rešerši. Jejím cílem je vymezit základní pojmy z oblasti komunální politiky, občanské participace a kumulace mandátů, a to z politologického a právního hlediska. Literární rešerše je založena na studiu příslušné odborné literatury, včetně zákonů.

Praktická část je rozdělena do dvou částí. První část je věnována obci, zejména její obecné charakteristice, demografické struktuře, nezaměstnanosti a vyhodnocením těchto vlivů na vývoj a fungování místní samosprávy. Druhá část se zabývá rozborem politického dění v obci, identifikací aktérů politického procesu, výsledků voleb a rozvoje obce, jež je doplněno o rozhovory se členy politických stran. Dále je tato část doplněna o analýzu kumulace mandátů na vyšších úrovních správní vertikály, zejména v krajském zastupitelstvu a Parlamentu ČR, jež je v přímé souvislosti s daným tématem.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

3.1.1 Koncept veřejné správy

Veřejnou správu lze charakterizovat mnoha způsoby. V odborné literatuře se setkáváme s mnoha výklady, jejich výsledkem jsou definice, jež se vyznačují obdobnými rysy.

„Pojem veřejná správa označuje správní činnost a úřady, jež uskutečňují veřejnou politiku a působí ve veřejném zájmu a to jak na ústřední úrovni, tak na úrovni regionální, či místní. Hájení veřejného zájmu odlišuje veřejnou správu od správy soukromé, která sleduje soukromé cíle a zájmy. Veřejná správa zahrnuje jak výkon státní správy, tak výkon samosprávy.“(Čmejrek, Kopřiva, 2007, s. 6)

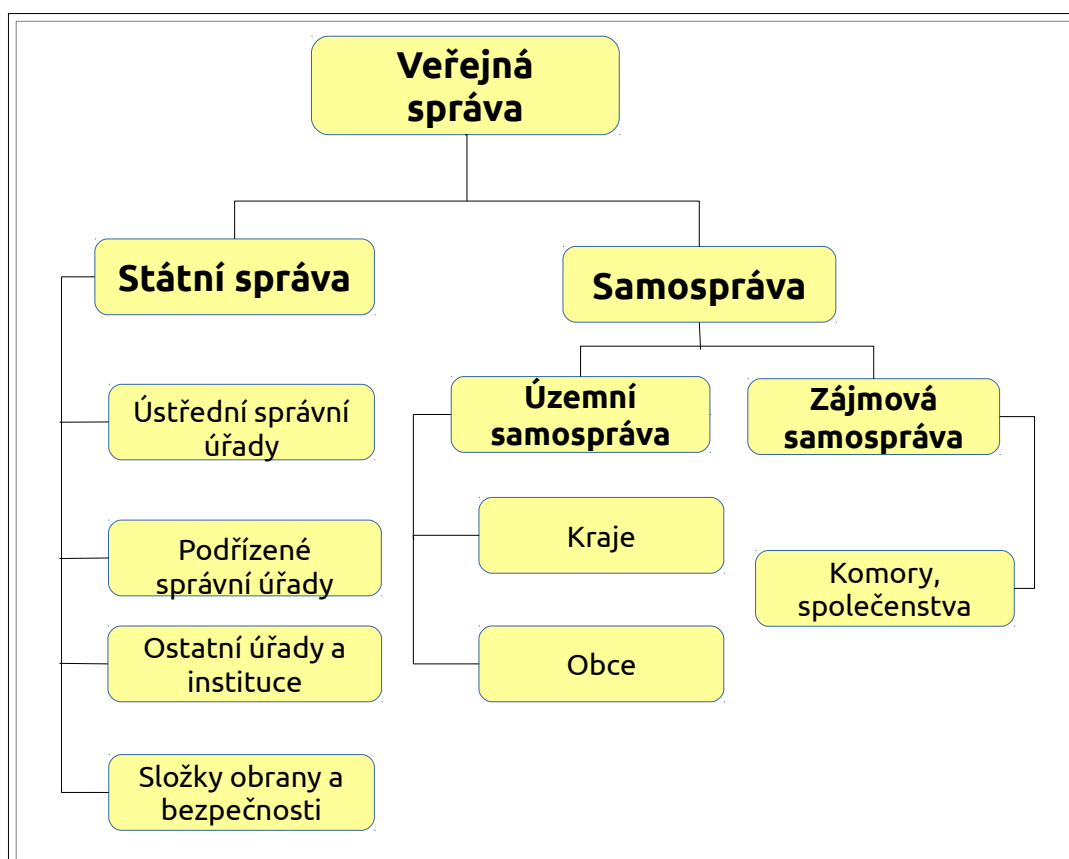
Odlišení pojmů veřejný a soukromý zájem je velmi důležité z hlediska vymezení obsahového rámce veřejné správy. Za hlavní funkce veřejného sektoru lze považovat považovat zajišťování dynamického rozvoje společnosti jako celku i jeho jednotlivých složek za maximální účasti občanů, kontrola efektivnosti a správného fungování funkcí orgánů veřejné správy a koordinace jejich činnosti, správa veřejných financí, zajišťování obrany a bezpečnosti, sociální politika, ochrana životního prostředí a další. (Vaníček, 2009, s. 10)

Z pohledu působení občanů na veřejnou správu se uplatňují dva základní způsoby rozhodování. Přímé rozhodování (přímá demokracie), kdy občané sami rozhodují o závažném problému daného území. Pro svoji náročnost a ne zcela jednoznačné určení výsledků je tato metoda využívána poměrně zřídka. V daleko větší míře je v demokraticky orientovaných zemích využíváno nepřímého rozhodování. Občané se na správě věcí veřejných podílejí prostřednictvím svých volených zástupců ve volených orgánech (nepřímá zastupitelská demokracie). (Peková, Pilný, Jetmar, 2008)

3.1.2 Struktura veřejné správy v České republice

Jedním ze zásadních prvků veřejné správy je její dělení na státní správu a veřejnou samosprávu. Tato je dále členěna na jednotlivé úrovně dle teritoriálního hlediska.

Schéma č. 1: Struktura veřejné správy v ČR

Zdroj: Vaníček, 2009 – vlastní zpracování.

Pro potřeby bakalářské práce je nejvíce podstatné pochopit veřejnou správu jako samosprávu realizovanou především na obecní úrovni.

„Po listopadu 1989 se začaly uskutečňovat zásadní změny politického uspořádání. Tou nejdůležitější bylo zrušení vedoucí úlohy KSČ. ... Řada změn v systému státní správy souvisela s přechodem od direktivního hospodářského plánování k tržní ekonomice.“

V roce 1990 byl zrušen celý systém NV a bylo obnoveno obecní zřízení. NV nahradila obecní zastupitelstva a obecní městské úřady. (Čmejrek, Kopřiva, 2007, s. 15)

Zásadní změny byly dále vyvolány přijetím tří zákonů v dubnu roku 2000. Jednalo se o zákon č: 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), zákon č: 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení) a zákon č: 130/2000 Sb. O volbách do zastupitelstev krajů a změně některých zákonů.

V České republice se tak postupně vytvářela struktura veřejné správy jež byla jedním ze základních znaků moderní demokratické země.

Celá střední Evropa, včetně českých zemí, realizuje smíšenou veřejnou správu. Dochází k územnímu odlišení dvojí působnosti obcí, a to přirozené a přenesené.

Vše co obec vykonává ve vlastním zájmu a co sama může vykonávat se nazývá přirozenou působností. Přenesená působnost spočívá v plnění záležitostí, které obci ukládá stát, „tehdy obec vykonává tzv. přenesenou státní správu. (Balík, 2009)

V roce 1990 jsme se zapsali k zásadám Evropské charty místní samosprávy po přijetí ČR do Evropské unie. Tato podtrhuje význam obecných zásad místní samosprávy pro dosažení větší soudržnosti jednotlivých členů, a to za účelem ochrany a realizování principů.

Pojem místní správy je pak v čl. 3 definován následovně: „Místní samospráva je výrazem práva schopnosti místních orgánů, v mezích daných zákonem, v rámci své odpovědnosti a v zájmu místního obyvatelstva regulovat a řídit podstatnou část veřejných záležitostí. Toto právo je vykonáváno radou nebo shromážděním, jejichž členové jsou svobodně zvoleni tajným hlasováním na základě přímého, rovného a všeobecného volebního práva; zvolený orgán si může ustanovit výkonný orgán, který je mu odpovědný. Toto opatření nesmí v žádném případě omezit možnost shromáždění.“ (Evropská charta místní samosprávy, 1985)

Samosprávné orgány a instituce se stále vyvíjí. Více se klade důraz na modernizaci s cílem zvyšování efektivnosti jednotlivých úkonů. Významnější se také stává oboustranná komunikace mezi správou a občanem pro větší pochopení názorů občanů a zapojení občanů do práce v obci. Lze očekávat také jistý posun směrem vpřed ve spolupráci mezi obcemi (svazky obcí) ve věcech řešení společných projektů včetně spolupráce na mezinárodní úrovni.

3.2 Obecní zřízení

„Komunální politika se realizuje v prostředí místní samosprávy, která ale není zcela svébytnou strukturou, jež by visela ve vzduchoprázdnu. Je realizovatelná pouze v prostředí státu, jakožto suveréna, monopolem mocenského donucení.“(Balík, 2009, s. 11)

3.2.1 Obecná východiska

Ústava člení Českou republiku na základní územní samosprávné celky - kraje a obce, jež jsou společenstvím občanů, která mají právo na samosprávu. Obce jsou vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Tyto lze vytvořit nebo zrušit pouze ústavním zákonem. V obou případech se jedná o veřejnoprávní korporace, které mohou mít svůj vlastní majetek se kterým dle rozpočtu hospodaří. Členové zastupitelstva se volí tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Jejich působnost je dále stanovena zákonem.

Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávních celků, pouze vyžaduje-li to ochrana zákona, jen stanoveným způsobem. (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky)

Fungování obecního zřízení je konkrétně definováno v zákoně o obcích. „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací a má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů

vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů má povinnost chránit veřejný zájem. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem.“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

3.2.2 Samospráva obce

Principy zakotvené v Ústavě dále rozvádí několik dalších zákonů, zejména zákon o obcích. Podrobněji je zde řešeno obecní zřízení, volby do zastupitelstva a orgánů obce, majetek obcí, spoluprací mezi obcemi apod.

Základem obecní samosprávy jsou občané, kteří mají v obci trvalý pobyt. Jádro potom tvoří obecní zastupitelstvo, jejichž počet je odvozen od počtu obyvatel. Zastupitelé jsou voleni v obecných, rovných, přímých a tajných volbách na čtyřleté funkční období.

Obecní zastupitelstva jsou samosprávným orgánem, plní tedy úkoly v samostatné působnosti. Do samostatné působnosti obecního zastupitelstva patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích) Zejména jde především o schvalování programu rozvoje obce, územního regulačního plánu obce, schvalování rozpočtu, závěrečného účtu obce, zřizování trvalých i dočasných peněžních fondů obce.

Obecní zastupitelstva rozhodují o zásadních otázkách fungování obce. Zejména se jedná o schvalování obecně závazné vyhlášky, zřizují trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizují a ruší právnické osoby nebo zařízení, rozhodují o účasti obce v obchodních společnostech a nadacích, o členství obce ve svazcích obcí, sdruženích, volí další orgány obce apod. Scházejí se minimálně 4x do roka, k přijetí usnesení je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů. Jednání zastupitelstva jsou veřejná, pořizují se z něj zápisy, které jsou pak uloženy na obci a je možné do nich nahlédnout. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

V rámci samostatné působnosti se obec na ve svém územním obvodu stará o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb obyvatel. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 37)

3.2.3 Přenesená působnost

V přenesené působnosti obec vykonává úkoly státní správy. Tyto vykonávají v zastoupení státu a řídí se přitom vedle zákonů a ostatních obecně závazných právních předpisů i usneseními vlády, směrnicemi ústředních orgánů státní správy a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

3.2.4 Orgány zastupitelstva a rady obce

V rámci samostatné působnosti obecní zastupitelstva rozhodují o stanovení počtu členů rady obce, volbě starosty, místostarostů a dalších členů obecní rady, zřizování výborů, volbě předsedů.

Obecní rada je výkonným orgánem obce. Schází se dle potřeby a jejich schůze jsou neveřejné. K usnesení je potřeba většiny všech hlasů svých členů. Ze své činnosti se zodpovídá obecnímu zastupitelstvu. V přenesené působnosti nejčastěji vydává obecně závazné vyhlášky. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Starosta zastupuje obec navenek, Starosta a jeho zástupci jsou voleni z řad zastupitelstva. Zvolením se stávají automaticky členy rady. Starosta svolává a řídí schůzi zastupitelstva. Do jeho kompetence patří např. jmenování a odvolání tajemníka obecních úřadu, může do nejbližšího zasedání zastupitelstva pozastavit rozhodnutí rady obce, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti svěřených mu radou a odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce. Na rozdíl od rady a především zastupitelstva se funkce starosty může více prolínat s tzv. přenesenou působností (přenesenou působnost můžeme zjednodušeně označit za státní správu, zatímco výkon samostatné působnosti je výkonem samosprávy), funkce starosty tedy není čistě funkcí samosprávy. (Hudák , Jüptner, Svoboda 2003: 9-11)

Obecní rada (v obcích s malým počtem obyvatel tuto funkci zastává starosta) zřizuje finanční a kontrolní komisi, případně potřeby komise další. Komise jsou iniciativními a kontrolními orgány, případně mohou být i výkonnými orgány v přenesené působnosti. Členy komise bývají obvykle jak členové zastupitelstva, tak odborníci z praxe a další zainteresované osoby. (Hudák , Jüptner, Svoboda 2003: 9-11)

V rámci samostatné působnosti se obec na ve svém územním obvodu stará o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb obyvatel. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 37)

3.3 Volby a volební systém

3.3.1 Volby jako základ demokracie

Politický systém můžeme definovat jako soustavu legislativních vazeb a závislostí mezi lidmi, politickými stranami, sociálními skupinami, orgány státní moci v procesu poznávání, tvorby, provádění a kontroly politiky.

V politickém systému působí množství subsystémů. V institucionální rovině se jedná především o stát, politické strany, skupiny politického nátlaku a společenské organizace. V rovině politického vědomí jde o rozličné ideologické soustavy, v procesuí rovině se jedná o způsob tvorby, provádění a kontroly politiky a voleb.

Funkce politického systému jsou někdy členěny na vstupní a výstupní. Mezi vstupní bývá řazena politická socializace a zapojování, funkce politických zájmů a jejich sjednocování a politickou komunikaci. Za výstupní jsou pak považovány zejména tvorba pravidel a jejich soudní zjišťování. (Adamová, Křížkovský, Šouša, Šoušová, 2001, s. 194-197)

K stěžejním bodům demokracie patří svobodné, pravidelně pořádané parlamentní volby, které přinášejí občanů svobodný výběr mezi politickými alternativami. Základní funkcí voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil ve společnosti a zajistit jim odpovídající reprezentaci.

Před každými volbami dochází ke střetům politických stran, jenž mají odlišné idee a k nim přizpůsobené volební programy. Občané jako voliči k těmto zaujímají příslušná stanoviska. Lze tedy říci, že volby nám více či méně umožňují zjistit a zajistit aktuální požadavky a priority společnosti. (Čmejrek, Kubálek, Pátek, Dostál, 1999, s. 159-160)

3.3.2 Volební systém

Volební soustava České republiky je tvořena soustavou čtyř druhů voleb: do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstvech krajů a zastupitelstvech obcí. Každé z nich mají svůj specifický charakter a jsou pro fungování státu jako celku velmi důležité. Největší důležitost byla vždy přikládána hlavně prvním třem, přičemž komunální volby jsou neméně důležité. (Outlý, 2003, s. 17)

„Často se setkáváme s hypotézou, že komunální politika se od tzv. velké politiky odlišuje.“ (Jüptner, 2006, s. 109) Česká republika je unitárním státem, člení se však na územní samosprávné celky, kterými jsou obce a kraje. Jejich fungování je upraveno Ústavou ČR, konkrétně jej definuje Hlava sedmá, nazývána Územní samospráva. V sedmi článcích (čl. 99 až čl. 105) zde Ústava popisuje vztah zastupitelstev a státu, vymezuje jejich kompetence a stanovuje zásady volebního práva. Zastupitelé mají být voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. O podmínkách vyhlášení nových voleb pojednává zákon.

Když srovnáme stanovené podmínky parlamentních voleb, nalézáme veliký prostor pro tvorbu volebních pravidel na úrovni zákona. Z politologického hlediska hlavní rozdíl spočívá ve skutečnosti, že Ústava nestanovuje, jaký volební systém se má pro volby do zastupitelstva použít. Čl. 40 Ústavy určuje, že ke schválení volebního zákona, respektive zákona o volbách do zastupitelstva, je potřeba schválení jak Poslaneckou sněmovnou, tak Senátem. V případě voleb do Poslanecké sněmovny a do Senátu jsou hlavní zásady upraveny Ústavou. Změna by tak vyžadovala její změnu. (Outlý, 2003, s. 17 – 18)

3.3.3 Politický proces a velikost obcí

Politický proces na lokální úrovni je ve velké míře závislý na velikosti obce a struktuře zalidnění. Pro vymezení obcí jsou používány následující přístupy. První je odvozen od počtu obyvatel daného sídla. Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. je hranice vymezující město či město 3000 obyvatel. Zmíněné vymezení koresponduje s

formálním hlediskem, kdy je za venkov považováno sídlo, které není městem. Jako třetí kritérium se uvádí hustota zalidnění. V ČR se při vymezování venkovského prostoru převážně uplatňuje počet menší než 100 obyvatel na 1 km².

Česká republika je jedním z příkladů krajních modelů s vysokým počtem obcí s malým průměrným počtem obyvatel. Podobná situace panuje také ve Francii, kde je přibližně 36 686 obcí s průměrným počtem obyvatel 1700. Při porovnání s více zeměmi západní Evropy, vyplývá skutečnost, že země s převahou malých obcí jsou spíše výjimkou. Velikostní struktura je znázorněna v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Velikostní skupiny obcí podle stavu k 1.1.2008

Velikostní kategorie podle počtu obyvatel	Počet obcí (abs.)	Počet obcí (%)	Počet obyvatel (abs.)	Počet obyvatel (%)
Do 199	1 566	25,60	192 090	1,85
200-499	2 024	32,39	660 126	6,36
500-999	1 312	21,00	922 543	8,89
1 000-1 999	692	11,07	962 615	9,27
2 000-4 999	381	6,10	1 153 506	11,11
5 000-9 999	141	2,26	954 537	9,19
10 000-19 999	70	1,12	977 386	9,42
20 000-49 999	42	0,67	1 244 142	11,98
50 000-99 999	16	0,26	1 159 570	11,17
Nad 100 000	5	0,08	2 154 615	20,76
Celkem	6249	100	10381130	100

Zdroj: Balík, 2009.

Přesto, že obce s počtem obyvatel menším než 1 000 představují 78,4 % počtu všech obcí, žije v nich pouhých 17,1 % obyvatel. (Balík, 2009, s. 19)

Obce jsou dále dle velikosti členěna na vesnice, městyse, města a statutární města. Řada měst má více pravomocí, které plynou z jejich zařazení mezi tzv. Obce s rozšířenou působností či obce s pověřeným úřadem. Tyto oproti jiným „obyčejným“

obcím vykonávají přenesenou státní správu v podstatně větším rozsahu. Důvodem zřízení byla výhodnější dostupnost orgánů veřejné správy. (Balík, 2009, s. 20-24)

Z hlediska velikosti obcí má volební zákon za úkol vyhovět dvou odlišným požadavkům. V obcích s malým počtem obyvatel je systém voleb orientovaný na osobní kvality kandidáta, politická příslušnost již není tak relevantní. Je zde žádoucí, takřka nutné, aby jednotlivci kandidovali sami za sebe, mimo strukturu politických stran. V těchto komunitách často politické strany své zastoupení nemají.

U měst s desítkami tisíc obyvatel je situace zcela odlišná. Politické dění je velmi podobné volbám parlamentním. (Outlý, 2003, s. 20)

3.3.4 Občanská participace v politickém procesu

Zapojení občanů do politického dění, je jedním ze zásadních problémů zastupitelské demokracie. Občané se nechtějí účastnit voleb a tak do jisté míry převzít odpovědnost v rámci politického procesu. Velkým problémem je tendence ke kategorizaci stranických systémů, jež vyvolává obavu, že politické strany budou podřízeny státu, který následně nebude sloužit občanům, ale politickým stranám. (Čmejrek, eds., 2009, s. 5)

Participace občanů na lokální úrovni bývá nejčastěji zkoumána ve třech rovinách. První představuje volební účast, druhá představuje politickou účast, jako jsou např. členství v politických stranách či zapojení se do dalších volebních aktivit politických stran. Třetí hledisko není přímo spojeno s politickým rozhodováním. Jde o zapojení občanů do různých zájmových spolků či skupin, které se do značné míry podílí na vytváření veřejného mínění v obci.

Politická participace je pokládána za projev občanů k příslušné komunitě a za součást politické socializace. Není však hodnotou sama o sobě, ale vytváří prostředí, v němž si občané vyměňují představy, korigují svá pochopení podstatných záležitostí a dále se ztotožňují s kolektivním řešením. (Čmejrek 2008, s. 69)

3.3.5 Političtí aktéři

Politické strany

V České republice je v současnosti registrováno 88 aktivních politických stran, 12 stran má pozastavenou činnost a 22 je zrušených. Dále je v současnosti v ČR registrováno 117 aktivních politických hnutí, 7 hnutí má pozastavenou činnost a 5 jich je zrušených. (MV České republiky)

Politické strany mají v demokratických systémech ve vztahu občan-politika mimořádně významnou úlohu. Především se podílejí na agregaci zájmů jednotlivců a skupina a snaží se o uskutečnění jejich požadavků, cílů, potřeb a názorů. Prostřednictvím voleb usilují o získání co největšího podílu na státní moci. Politické strany jsou tak důležitým aktérem, který ovlivňuje vstupy do politického systému. Pro mocenskou sféru, jakožto rozhodování a řízení jsou politické strany nezbytné, byť tuto funkci mohou plnit i jiné subjekty například zájmové skupiny.

Politické stranictví má za sebou dlouhý historický vývoj. V 19. století se však politické stranictví značně rozšířilo, strany začaly fungovat jako organizované struktury schopné působit na ústavní instituce. (Říchová, 2002, s. 87)

Zájmové skupiny

Důležitou roli na formulování a prosazování zájmů v demokracii se rovněž podílejí různé typy zájmových skupin, nejčastěji odborů či profesních organizací, různých spolků sdružení apod.

Z hlediska politologie lze zájmové skupina rozdělit na (politické) zájmové skupiny a nátlakové skupiny. Pro oba typy je podstatné, že se jedná o sdružení, jež působí na bázi občanské společnosti, ale odmítají převzít politickou odpovědnost. Rozlišit je můžeme dle zájmů, které reprezentují. Zájmové skupiny zastávají zájem ekonomický, nátlakové skupiny zas kladou důraz na oblast ideologickou.

Zjednodušeně lze určit čtyři základní kanály, pomocí kterých mohou zájmové skupiny vstupovat do dění politické sféry, a ovlivňovat tak formování politiky. Ve vztahu ke státu se převážně zaměřují na kontakty s parlamentem a veřejnými

institucemi, v rovině občanské společnosti se především obracejí na politické strany a masová média. V nich mohou dosáhnout výraznějšího vlivu, a to buď přímo, akcemi jako jsou stávky a demonstrace, nebo nepřímo, a to formou konferencí, různých oficiálních setkání apod. (Říchová, 2002, s. 115-119)

podnikatelské subjekty

Podle obchodního zákoníka se podnikáním rozumí soustavná činnost, kterou subjekt provádí samostatně, vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost za účelem dosažení zisku. Status podnikatele je vymezen pro určité druhy subjektů následovně:

1. podnikatelé jsou fyzické a právnické osoby zapsané v OR. Jedná se o obchodní společnosti, družstva a další právnické osoby (státní podniky, peněžní ústavy, České dráhy atd.)
2. druhou skupinu tvoří osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění či koncesní listiny. Jsou jimi fyzické a právnické osoby které nejsou zapsány v OR, ale mohou provozovat živnostenskou činnost na základě živnostenského listu či koncesní listiny. Může se jednat o podnikání nadací nebo politických stran.
3. nemalou skupinu tvoří osoby podnikající podle zvláštních předpisů. Nejsou zapsány v OR, ani svou činnost neprovozují na základě živnostenského zákona. Patří sem právnické subjekty jako Česká televize, ČTK a osoby vykonávající tzv. svobodná povolání podle zvláštních předpisů. Řadíme mezi ně zejména činnost lékařů, advokátů, tlumočnicků či znalců.
4. Mezi podnikatele řadíme také fyzické osoby provozující zemědělskou výrobu. Jedná se osamostatně hospodařící rolníky a jsou zapsáni ve zvláštní evidenci, kterou vedou obecní úřady. (Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb.)

3.3.6 Kumulace mandátů

Někteří specialisté vysvětlují, že kumulování mandátů je důvodem slabých politických stran oproti silně centralizovanému státu. (Knapp 1991).

Organizace moci na obecních úrovních je do značné míry ovlivněna pozicí starosty. Důsledkem silného postavení představitele výkonné moci na lokální úrovni je rozdělení veřejného zájmu a veřejných politik. Místní úroveň se tak stává mocnější, než úroveň národní. Kumulování můžeme být jak na vertikální, tak horizontální úrovni. (Allies, 1998, s. 66) Kritikou kumulování je možná značná míra korupce, která bývá na místních úrovních nejčastější. Pokud tedy tito zástupci mají možnost zastávat i mandáty na národní úrovni, riziko korupce se pochopitelně zvyšuje. Což v souvislosti s vysokou mírou zodpovědnosti na úrovni národní politiky může mít katastrofální následky. (Colson 1998, s. 8). Kumulace mandátů snižuje stupeň politické soutěže tím, že rozšiřuje propast mezi občany a jejich zastupiteli. (Navarro 2009, s. 47)

Obecně vzato lze snahy o profesionalizaci politického života vysvětlit úsilím o ovládnutí více volebních lokalit, což by mělo vést ke zmírnění rizik vztahujících se k politické kariéře. V případě omezení kumulování mandátů se volení zástupci více zaměří na plnění svých dosavadních funkcí, a to na plný úvazek. (Colson 1998, s. 8)

4 Vlastní práce

4.1 Obec Šumperk

Město Šumperk leží ve střední Moravě v Olomouckém kraji, který se dělí na 5 okresů. Jeseník, Olomouc, Přerov, Prostějov a Šumperk. Součástí okresu Šumperk jsou tři správní obvody obcí s rozšířenou působností. Konkrétně se jedná o Mohelnici, Zábřeh na Moravě a Šumperk.

Město Šumperk má k 31.12.2013 26 806 obyvatel a rozkládá se na ploše 2 788 ha. (data ČSU). Rozprostírá se v malebném údolí řeky Desné, chráněné od severu masívem jeseníckých hřebenů. Město je správním, politickým a hospodářským centrem severozápadní Moravy, které leží na 50° severní zeměpisné šířky a na 17° východní

zeměpisné délky. Na severu sousedí s okresem Jeseník a se správním územím pověřeného obecního úřadu Hanušovice, který je zahrnut do obvodu ORP Šumperk. Na západě sousedí s Pardubickým krajem, na jihu pak s územím ORP Zábřeh na Moravě a s obvodem ORP Uničov, který je součástí okresu Olomouc.

Šumperk je jednou ze vstupních bran pohoří Jeseníky, které se člení členěno na Hrubý a Nízký Jeseník. Šumperk je právem označován za „**Bránu Jeseníků**“. Nachází se na křižovatce cest, které vedou k nejvýznamnějším horským střediskům jako jsou: Skřítek, Červenohorské sedlo, Ramzová a také k úpatí masivu Kralického Sněžníku. (OÚ Šumperk))

4.1.1 Historie obce

Založení města Šumperka se datuje zhruba po polovině 13. století. První kolonisté, kteří sem přišli, dali onomu místu jméno podle jeho polohy. Z německého slova Schön-Berg, jež v doslovném překladu znamená Krásný vrch.

Město neustále obývali šlechtici z nejpřednějších českých a moravských šlechtických rodů. Jeho prosperitu zřejmě zajišťoval výskyt drahých kovů v okolí města, jež je doloženo horním právem, získaného v roce 1340. Dále v roce 1391 obdrželo město od markraběte Jošta magdeburské právo s významnými privilegii. Zejména se jednalo o právo privilegií, které šumperským řemeslníkům zajišťovalo stálý odbyt zboží a výrobní monopol.

Počátkem 16. století až do roku 1562 město bylo vlastnictvím jedné z větví Žerotínů. Z poddanství se však měšťané vykoupili a Šumperk se stal svobodným královským komorním městem. Při účasti na stavovském povstání ztratilo město královské výsady a v roce 1622 spadlo do rukou Lichtenštejnů. V závěru třicetileté války město několikrát plnili švédská vojska. V roce 1669 bylo město zničeno požárem a o deset let později město jeho rozkvět narušili čarodějnické procesy, kterým roku 1696 podlehl 25 měšťanů.

V 18. století město prosperovalo rozvojem plátenictví, konkrétně výrobou jistého druhu sametu zvaného trip. Tato tradice zadala v roce 1785 vznik první manufaktury na výrobu maňestru v habsburské monarchii. Tím podnítila velký rozvoj

textilního průmyslu, jež ve 2. polovině 18. století ve veliké míře přispěl ku prospěchu a rozvoji města. Pro svoji výstavní krásu byl Šumperk nazýván „malou Vídní“.

Po druhé světové válce došlo k odsunu drtivé většiny jeho obyvatel, a po příchodu nových osídlenců město zaznamenalo krátkou stagnaci.

Po roce 1989 město znamenalo výrazné změny, zejména byla obnovena historická a památková část města. Nyní je Šumperk důležitým hospodářským, správním a kulturním centrem severozápadní Moravy. (OÚ Šumperk))

4.1.2 Základní socioekonomické ukazatele

Při sčítání lidu v roce 2013 mělo město Šumperk 26 806 obyvatel. V průběhu devadesátých let měl počet obyvatelstva klesající tendenci. V roce 1990 žilo v Šumperku dokonce 37 375 obyvatel, tento počet k dnešnímu dni poklesl o více než 10 000 obyvatel. Největší úbytek obyvatelstva byl zaznamenán v roce 1991, kdy se z města odstěhovalo okolo 6 000 obyvatel do okolních obcí zejména se jednalo o Rapotín, Vikýřovice, Dolní Studénky a další.

Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel v Šumperku k 31.12.

Rok	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Počet obyvatel	x	37 375	30 599	30 735	30 634	30 522	30 442	30 326
Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Počet obyvatel	30 223	30 035	29 838	29 632	29 318	29 073	28 768	28 475
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel	28 196	28 069	27 946	27 754	27 492	27 337	27 040	26 870
Rok	2013	2014						
Počet obyvatel	26 806	x						

Zdroj: ČSU – vlastní zpracování

Věková struktura obyvatelstva odpovídá typickým trendům pro celou ČR. Znamená to nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15-59 let a naopak nejnižším podílem nejmladších věkových skupin 0-14 let. V porovnání s celorepublikovými hodnotami je disproporce

mezi podílem nejmladší a nejstarší věkové skupiny. Nízký podíl nejmladší věkové složky populace souvisí s nízkou mírou porodnosti a současně s prodlužující se délkou života obyvatel. V Šumperku je tedy patrný proces stárnutí obyvatelstva, což klade zvýšené nároky na poskytování zdravotní péče a sociálních služeb ve městě.

Tabulka č. 3: Počet obyvatel podle věkových skupin k 31.12.2012

Věková skupina	muži	ženy	celkem	v %
0-14	1 875	1 761	3 636	13
15-59	8 808	9 116	17 924	67
65 a více	2 084	3 226	5 310	20

Zdroj: OÚ – vlastní zpracování

Co se týče pracovních míst v Šumperku, od roku 2005, kdy míra nezaměstnanosti byla 11,44 %, klesala a v roce 2008 dosáhla 7,8 %. Nyní se nezaměstnanost pohybuje okolo 9 %, přičemž republikový průměr dosahuje okolo 6 %.

Tabulka č. 4: Míra nezaměstnanosti v Šumperku k 31.12.

Rok	V %	nezaměstnanost v ČR v %
1997	6,2	4,3
1998	7,6	6
1999	10,8	8,5
2000	11,5	9
2001	11,7	8,5
2002	12,4	9,2
2003	12,4	9,9
2004	12,6	10,2
2005	11,9	9
2006	10,9	8,1
2007	8,9	6,6
2008	6,4	5,4
2009	10,7	8
2010	10,5	9
2011	10,3	8,6
2012	11,9	8,6
2013	10,4	6,1

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

V listopadu roku 1989 proběhly v ČR důležité změny, vyvolané přechod z centrálně plánované ekonomiky na tržní ekonomiku. Obrovský dopad měly tyto změny obzvláště na oblast průmyslové výroby. Některé podniky byly nuceny početně snižovat stavy zaměstnanců. Po roce 1989 byl Šumperk spíše zemědělsky zaměřený, dále zde byl a stále je velmi významný strojírenský průmysl zastoupený firmou ŽOS Šumperk, textilní průmysl firmou Moravolen, dále pak kovozpracující průmysl zastoupený firmou Pramet, s. r. o. a dřevozpracující průmysl – SM Dřevozávody. Mezi lety 1989 a 1999 došlo k výrazným změnám ve struktuře nejvýznamnějších podniků, z důvodu restrukturalizace. Moravolen byl privatizován do společnosti Nobleslen, a. s. a došlo k výraznému poklesu zaměstnanců. Firma Pramet se v roce 1999 spojila se zahraničním partnerem a tím dali vzniku podniků Pramet Tools, s. r. o. a Pramet a. s. Dále také došlo k rozdělení podniku ŽOS Šumperk v roce 1993 na Pars DMN, s. r. o., Pars DMN CZ, s. r. o. a Pars Holding, s. r. o. V dnešní době mezi významné podniky s vysokým počtem zaměstnanců patří mimo jiné firma Epcos s. r. o. (ČSÚ, OÚ Šumperk)

4.1.3 Sociální služby a kvalita života

Kvalita života v obci je do značné míry odvozena od kvality služeb, které jsou v obci poskytovány. Za kulturu občané mohou vyrazit například do Vlastivědného muzea, kde probíhají pravidelné i mimořádné výstavy, společenské akce probíhají v Domě kultury, kde je možné zhlédnout divadelní představení, poslechnout si koncert či si zajít třeba zatančit na ples. Dále se lidé mohou kulturně vyžít v divadle, Kině Oko a v Městské knihovně. Nejmladší generace najde své zálibení v centrech pro děti, jako je například Dům dětí a mládeže U radnice, Komunitní centrum rozvoje lidských zdrojů („komín“) a Vila Doris a nově zřízený Domeček, který slouží pro zábavu i hlídání. Šumperk není zas tak malou obcí, tudíž zde najdeme mnohem více. Co se sportu týče, příznivci naleznou vyžití v odvětvích jako je například fitness v podobě několika fitness center, jezdeckví, koupališť a bazénů, wellness center, tenisu, lyžování, bruslení sportovních klubů a oddílů a spousta dalších sportovních aktivit a zařízení. Na své si přijdou i lidé věřící a nábožně založeni. V Šumperku se nachází spousta církví, kostelů a

církevních sborů. Dále Šumperk disponuje velkým počtem gastronomických a ubytovacích zařízení., vše přiměřeně své velikosti a počtu obyvatel.

Informovanost občanů o dění v obci zajišťuje regionální televize a Šumperský zpravodaj, který vychází 2x do měsíce. Tento je pak zdarma distribuován do všech domácností v obci.

Zdravotní a pečovatelské služby jsou zde zastoupeny jednak Šumperskou nemocnicí, která nyní mění stávajícího majitele, tak Lékařským domem a spoustou dalších menších soukromých zařízení. Obec provozuje také dům pro seniory s pečovatelskou službou.

Na rozvoji obce se podílejí také živnostníci, kteří v obci poskytují různé servisní služby, malířské, stavební a jiné práce.

4.1.4 Politická charakteristika obce

Obec Šumperk patří do obcí III. typu ORP – Obecní úřad obce s rozšířenou působností. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem, jež je nejvyšším orgánem v oblasti samostatné působnosti.

Zastupitelstvo města Šumperk má celkem 27 členů, kteří se scházejí zpravidla 1x za 5 týdnů. Aktuální složení podle volebních stran je následující: NV – 5 členů, ČSSD – 5 členů, ANO – v zastoupení 4 členů, KSČM – 4 členy, KDU-ČSL – 3 členy, PRO-REGION – 2 členy, ODS- 2 členy, SZR – 1 člen, TOP 09 – 1 člen. Zastupitelstvo je kontrolováno Výbory zastupitelstva, jedná se o Kontrolní výbor zastupitelstva města Šumperk a o Finanční výbor zastupitelstva města Šumperk. Dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a městská policie.

Rada města je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti se odpovídá zastupitelstvu města. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě města rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon. Její členové jsou voleni zastupitelstvem. Rada města Šumperka má 9 členů a schází se zpravidla 1x za 3 týdny. Jednání rady jsou

neveřejná. Její poradní orgány jsou Komise rady města. V Šumperku fungují následující komise: Komise pro přidělování grantů a dotací; Komise životního prostředí a čistoty ve městě; Komise majetkoprávní a bytového hospodářství; Komise strategického rozvoje, výstavby a architektury; Komise dopravy a BESIP; Komise pro prevenci kriminality a bezpečnosti ve městě; Komise školství a sportu; Komise sociální; Komise obchodu, živností a cestovního ruchu; Komise 132; Komise kultury a letopisecká.

Starosta Mgr. Zdeněk Brož zastupuje obec navenek. Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce, případně rady obce, může starosta provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony od počátku neplatné. Starosta Šumperka má dva místostarosty: 1. místostarosta je RNDr. Jan Přichystal, 2. místostarosta je Mgr. Tomáš Spurný.

Městskou policii Šumperk zřídilo zastupitelstvo města Šumperk obecně závaznou vyhláškou. Řídí ji starosta města. (OÚ Šumperk)

4.1.5 Šumperk po roce 1989

Po roce 1989 ve městě probíhaly četné opravy a rekonstrukce nejrůznějších typů. Zejména se jednalo o obnovu a vyhlášení městské památkové zóny a nákladné obnovy domů a ulic . Ve sledovaném období se v Šumperku odehrála řada změn.

V roce 2007 – 2009 proběhla výrazná regenerace sídliště, oprava Pavlínina dvora, rekonstrukce kanalizace. Rozpočet koncem roku 2007 byl v plusu zhruba 11 mil. Kč.. Mimo jiné bylo z rozpočtu vyčleněno 3,7 mil. Kč na granty a dotace pro nezávislé organizace v oblasti sportu, kultury, volného času a sociálně zdravotní. V roce 2007 šumperské občany navštívil bývalý prezident Václav Klaus. Dále byla kupříkladu zřízena 3 místa CZECH POINTU a to na MěÚ, ČP a OHK. Rozpočet se koncem roku 2008 pohyboval v plusu okolo 49 mil. Kč.

Rok 2009 s sebou přinesl následující změny: otevření BABYBOXU, rekonstrukce ulice J. z Poděbrad, kde byl zřízený kruhový objezd, proběhlo zateplení I. a IV. Základní školy, bylo zřízeno nové víceúčelové hřiště u „Komína“, proběhla

obnova památek v ulici Starobranská v částce 700 tis. Kč. Rozpočet byl koncem tohoto roku v mínusu 47,7 mil. Kč, což údajně bylo zapříčiněno hospodářskou krizí.

V roce 2010 proběhla kupříkladu modernizace hřiště ZŠ na Šumavské, rekonstrukce náměstí Republiky. Bylo zbudováno 15 nových zastávek. Koncem roku je již trochu patrná stabilizace hospodářského a sociálního rozvoje. Zvýšení zaměstnanosti se zatím ale projevilo pouze v průmyslu. (OÚ Šumperk, Kronika města 1989 – 2014)

4.2 Volby 2006 – 2014

Ve sledovaném období působilo v Šumperku několik politických stran, hnutí a nezávislých kandidátů. K nejvýznamnějším patřily zejména Nezávislá volba (NV), Česká strana sociálně demokratická (ČSSD), Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), Občanská demokratická strana (ODS) a ANO 2011. Politické spektrum bylo vždy doplněno i o jiné politické subjekty, které však získaly minimální počet hlasů.

Tabulka č. 5: Výsledky voleb do zastupitelstva obce 2006 - 2014

	2006		2010		2014	
	mandáty	hlasy (%)	mandáty	hlasy (%)	mandáty	hlasy (%)
ODS	7	24,39	3	11,63	2	13,37
ČSSD	6	18,37	6	20,34	5	15,62
NV	5	15,73	8	24,80	5	17,95
KSČM	4	15,28	4	13,09	4	13,57
KDU-ČSL	3	9,66	-	-	-	-
Strana zelených	0	3,68	0	2,44	-	-
Cesta změny	0	4,76	-	-	-	-
NEZ.DEMOKRATÉ	0	0,75	-	-	-	-
ZA PROSPERITU ŠPK	2	7,35	-	-	-	-
ND A NK INTERNET PRO ŠPK ZDARM	-	-	0	2,01	-	-
KŘEŠT. DEMOKRATÉ PRO ŠPK	-	-	2	9,22	-	-
TOP 09 a Ml. krev Šumperka	-	-	2	7,79	-	-
Věci veřejné	-	-	0	3,11	-	-
Suverenita-blok J. Bobošíkové	-	-	2	7,14	-	-
Volte Pr. Blok www.cibulka.net	-	-	0	2,63	-	-
Strana svobodných občanů	-	-	-	-	0	3,97
PATRIOTI PRO ŠUMPERK	-	-	-	-	0	1,80
TOP 09	-	-	-	-	1	5,66
Sdružení PRO-REGION a Piráti	-	-	-	-	2	8,51
Strana Práv Občanů	-	-	-	-	0	0,90
Strana zdravého rozumu	-	-	-	-	1	5,77
KDU-ČSL a nezávislí – Pro Špk.	-	-	-	-	3	9,75
ANO 2011	-	-	-	-	4	14,64

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Ve volbách v roce 2006 kandidovalo 9 politických subjektů. Vítězem se stala ODS se sedmi mandáty. Za ní se umístila ČSSD s šesti mandáty, NV získala 5 mandátů a KSČM pouze 4 mandáty. Naopak neúspěch sklídila Strana zelených, Cesta změny, a NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ, tito nezískali mandát žádný. Na podzim roku 2006 byl zastupitelstvem, jako starosta zvolen Mgr. Zdeněk Brož, který ve funkci starosty působí již od komunálních voleb z roku 2002.

V následujícím volebním období byla situace velmi obdobná. Strany, které se umístily na prvních čtyřech pozicích byly neměnné, pouze se změnilo pořadí a počet mandátů, které příslušná strana získala. Nejvíce mandátů získala NV s počtem 8 mandátů, na druhém místě se umístila ČSSD s počtem 6 mandátů, jako v loňském období. Třetí místo obsadila KSČM se svými čtyřmi mandáty, taktéž obhájila stejný počet jako v roce předešlém a na čtvrtém místě se umístila ODS s počtem pouhých tří

mandátu. Oproti minulým volbám klesla její účast o čtyři mandáty. Nově ve volbách uspěly Křesťanští demokraté pro Šumperk, TOP 09 a Mladá krev Šumperka a Suverenita – blok Jany Bobošíkové – Strana zdravého rozumu. Všechny tři strany získaly po dvou mandátech a nahradily tak stávající strany KDU-ČSL a ZA PROSPERITU ŠUMPERKA. V roce 2010 komunální volby potvrdily důvěru občanů ve stávající vedení města, a tak chtěli udržet současný rozvoj.

Volby v roce 2014 opět první čtveřice obhájila své pozice kromě ODS, která získala pouze dva mandáty a zůstala tak na sedmém místě. Oproti předešlým obdobím si tak nejvíce pohoršila. NV vyhrála s počtem pěti mandátů, ČSSD byla hned za ní se stejným počtem mandátů. Na třetím místě se umístila KSČM s počtem čtyř mandátů a nově se na čtvrtém místě umístilo hnutí ANO 2011 se čtyřmi mandáty, které tak předběhlo propadající ODS. Mgr. Zdeněk Brož se stal znovu starostou, již čtvrté volební období. Na otázku co ho vedlo k tomu se stát starostou, odpověděl následovně: *„Více méně to celé byla souhra náhod. Největší zlom nastal v roce 1990, kdy jsem se na popud kamaráda zapsal na kandidátku. Následně jsem se dostal do zastupitelstva a o pár let později byl zvolen místostarostou a od roku 2002 působím jako starosta. Nikdy dříve jsem o tom ani nepomýšlel a s prací, kterou jsem vykonával jsem byl naprosto spokojený. Funkce starosty mě naplňuje, a zda jsem či nejsem dobrý starosta, musí posoudit občané – voliči. Rád budu pracovat tam, kde mě lidi chtějí a kde mohu něco dobrého udělat.“* (rozhovor č. 1)

4.2.1 Kandidátní listiny a volební programy

Z rozhovorů se zastupiteli vyplynulo, že při sestavování kandidátních listin postupují všechny politické subjekty velmi podobně. Kandidáti bývají dopředu vytipovaní, a z jejich středu se následně vybírají ti, kteří se nejvíce ztotožňují s ideologií příslušné strany. Cílem stran je také plné obsazení kandidátních listin, z důvodu zvýšení úspěšnosti při volbách.

Od roku 2006 do roku 2014 se počet politických stran a kandidátních listin stále zvyšoval. Důvodem byl vznik nových politických stran a sdružení. Od roku 2006 se nově na kandidátních listinách objevily následující strany Křesťanští demokraté pro Šumperk; TOP 09 a Mladá krev Šumperka; Suverenita – blok Jany Bobošíkové, strana

zdravého rozumu; ANO 2011; Sdružení PRO-REGION a Piráti a v neposlední řadě Strana zdravého rozumu.

Strany se voličům prezentovali svými volebními programy, jež si potenciální voliči mohli prohlédnout v Šumperském zpravodaji, který vydává sama obec. Většina stran tradičně oslovovala občany letáky a voliče se snažili získat i osobní agitací. (ČSÚ, Šumperský zpravodaj)

4.2.2 Občanská participace

Občanskou a politickou participaci dle výzkumu, který prováděl (Čmejrek a kol., 2009, s. 13) je možné rozdělit do čtyř okruhů: aktivity spojené s lokálním politickým stranictvím, činnosti související s volebním procesem, činnosti spadající do protestní formy participace a ostatní formy aktivit.

Nejviditelnější bývá zachycení participace podle míry volební účasti o které pojednává tabulka č. 6. Dále se mohou občané účastnit na jednání zastupitelstva, která jsou veřejná. Město pravidelně zve občany, aby se účastnili těchto zasedání, neboť právě oni jsou ti, kteří tu žijí a veškeré změny se jich bezprostředně týkají. K dispozici je nově audiovizuální záznam ze zasedání, který je možné shlédnout na oficiálních stránkách města, kde bude uložen po celé volební období.

Podle srovnání v tabulce je vidět proměnlivou tendenci volební účasti do obecních a krajských zastupitelstev. Co se týče voleb do parlamentu, ty mají protichůdnou tendenci vývoje. Volební účast do Poslanecké sněmovny má spíše klesající tendenci, zatím co volební účast do Senátu spíše rostoucí až proměnlivý charakter. (OÚ Šumperk, ČSÚ)

Tabulka č. 6: Volební účast na vybraném území

Šumperk	1994	1996	1998	2000
Obecní zastupitelstvo	59,05	-	37,68	-
Krajské zastupitelstvo	-	-	-	31,97
Poslanecká sněmovna ČR	-	80,22	75,43	-
Senát ČR	-	29,46/28,71	-	-
ČR	1994	1996	1998	2000
Obecní zastupitelstvo	62,26	-	46,72	-
Krajské zastupitelstvo	-	-	-	33,64
Poslanecká sněmovna ČR	-	76,41	74,03	-
Senát ČR*	-	35,03/30,63	42,37/20,36	33,7/21,6

Šumperk	2002	2004	2006	2008
Obecní zastupitelstvo	33,59	-	36,91	-
Krajské zastupitelstvo	-	28,35	-	36,90
Poslanecká sněmovna ČR	59,28	-	64,79	-
Senát ČR	-	-	40,91/14,46	-
ČR	2002	2004	2006	2008
Obecní zastupitelstvo	45,51	-	46,38	-
Krajské zastupitelstvo	-	29,62	-	40,30
Poslanecká sněmovna ČR	58,00	-	64,47	-
Senát ČR*	24,1/32,55	28,97/19,41	42,09/20,73	39,52/29,85

Šumperk	2010	2012	2013	2014
Obecní zastupitelstvo	36,99	-	-	29,91
Krajské zastupitelstvo	-	35,20	-	-
Poslanecká sněmovna ČR	62,01	-	58,57	-
Senát ČR	-	35,29/23,39	-	-
ČR	2010	2012	2013	2014
Obecní zastupitelstvo	48,50	-	-	44,46
Krajské zastupitelstvo	-	36,86	-	-
Poslanecká sněmovna ČR	62,60	-	59,48	-
Senát ČR*	44,59/24,64	34,9/18,6	-	36,62/16,69

Pozn.: * 1. volební kolo / 2. volební kolo

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

4.3 Spolupráce obcí

Spolupráce mezi obcemi by měla být ku prospěchu všech zúčastněných obcí. Spolupráce je uskutečňována na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu. Šumperk této spolupráce využívá ku prospěchu okolních obcí ve vedení úředních záležitostí např. Vedení přestupkové agendy pro obec Rapotín.

Další formou spolupráce může být dobrovolný svazek obcí, který se vytváří za účelem prosazování a chránění společných zájmů. Svazek si stanoví určitá pravidla a záměry, které jsou spojující pro zúčastněné obce.

Mezinárodní spolupráce je v Šumperku navázána s partnerskými městy:

Bad Hersfeld (od roku 1994) – pojátkem je Evropský dům setkávání, kulturní centrum německých obyvatel, pocházejících původně ze Šumperka;

Nysa (partnerem od roku 1996) je centrem euroregionu;

Prievidza (od roku 2001) – podobně jako v Šumperku je i v Prievidzi historicky doložen statut města jako královského majetku a zároveň silná tradice textilních a oděvních řemesel;

Mikulov (od roku 1998) – se Šumperkem sdílí kus poválečné historie, kdy byla obě města po nuceném odchodu části obyvatel během krátké doby početně dosídlena z vnitrozemí;

Ebreichsdorf (od roku 2002)

Maarsen (od roku 1994) – Nizozemské městečko leží severně od Urtechu na březích kanálu spojujícího Amsterdam s řekou Rýn. Je tradičním domovem obchodníků a lodníků. Jeho současný ekonomický význam podtrhuje skutečnost, že v něm sídlí evropské středisko zákaznických služeb japonského elektronického koncernu Fujitsu.

Polotsk (od roku 2000) – ve středověku se podobně jako Šumperk řídil městským právem magdeburského typu.

Vaasa (od roku 1984) – partnerská smlouva byla v Šumperku podepsána 12. května 1984 jako již devátá v rámci spolupráce Československé společnosti pro mezinárodní styky se svazem finských měst. (OÚ Šumperk)

4.4 Kumulace mandátů

Pro některé politické aktéry ať politiky či zastupitelé je kumulace mandátů možností, jak více pomáhat, neboť mají přístup k novým informacím a větším možnostem. Pro některé je to bohužel možností, jak se dostat k více penězům a k větší moci. Tímto tématem se aktuálně zabývají ve vládě a chtějí kumulaci omezit. Zatím ještě není zcela jasné jakých funkcí by se tato změna týkala. Například ČSSD je pro

zrušení kompletní kumulace veřejných funkcí pro všechny. Práce v Parlamentu je prý prací na plný úvazek, a tak vyžaduje plné pracovní nasazení, což při dvou funkcích není možné. Jiní jsou zase názoru, že souběh funkcí je pro kraj či obec výhodou, neboť umožňuje snadněji jednat s poslanci a ministry.

V roce 2012 kandidoval šumperský starosta Zdeněk Brož do Senátu a nyní je náš současný starosta i senátor. Na otázku co ho k tomu činu vedlo řekl: *„Život sám. Jednalo se o přirozený průběh kariéry. Vidím zde také možnost propojení mé nové funkce se zastupováním regionu a zákonodárnou iniciativou.“* (rozhovor č. 1). Pro zjištění více informací byl zahájen rozhovor více do hloubky. Starosta kandidoval za koalici KDU-ČSL jako nezávislý. Z jakého důvodu si vybral tuto stranu, nebo ona snad jeho? *„V minulých letech jsem kandidoval jako nezávislý a tak jsem hledal propojení se stranou středopravě přemýšlející. Oslovil jsem ODS, TOP 09 a KDU-ČSL, kteří se jako jediní ozvali. Dohodli jsme se na propojení koalice Nezávislé volby a KDU-ČSL. Obrovskou výhodou je politická nezávislost, kterou mi toto propojení umožnilo. Dále mi Lidovci pomohli s volebním programem, financování a samozřejmě mi poskytli zázemí silné strany, které já nemám.“* (rozhovor č: 1).

Jak již bylo zmíněno, kumulace funkce Starosty s jinou funkcí například v dolní či horní komoře Parlamentu může být značně zavádějící až nebezpečná. Z toho důvodu mě zajímalo, zda se tyto funkce dají skloubit dohromady., jestli není jedna na úkor druhé , nebo naopak zda se v takovémto spojení dají najít i určité výhody. *„Podle mého názoru funkce starosty a senátora propojit jdou, horší je propojení funkce starosty a poslance. Ve své podstatě jde o zorganizování času, kdy mi senátorování zabírá v průměru dva dny v týdnu.“* (rozhovor č: 1) Jak častá je kumulace na úrovni starosta a senátor nalezneme v následující tabulce:

Tabulka č. 7: Jak častá je kumulace mandátů

	počet starostů a místostarostů v ORP, kteří kandidovali do Senátu		
	2010	2012	2014
Olomoucký kraj	-	1	-
Moravskoslezský kraj	3	-	-
Jihomoravský kraj	2	-	-
	počet starostů a místostarostů ve všech obcích vybraných krajů, kteří kandidovali do Senátu		
Olomoucký kraj	13	9	4
Moravskoslezský kraj			
Jihomoravský kraj			

Zdroj: volební server volby.cz – vlastní zpracování

Tabulka nám jasně ukazuje, že se účast ve volbách do Senátu rok od roku zmenšuje. Mnohem méně starostů a místostarostů kandiduje kupříkladu v obcích s rozšířenou působností. Do značné míry je to zřejmě ovlivněno mnohem rozsáhleším okruhem odpovědností, než mají starostové v malých obcích či vesnicích, kterých kandidovalo podstatně více.

Co se týče změn, které takováto kumulace přináší objasnil starosta Zdeněk Brož. „Výhody pro obec vidím jednoznačně, stát je tak silný, jak je silná obec. Jako jednotlivec nemohu kupříkladu ovlivnit nezaměstnanost v Šumperku či stěhování z regionu. To jsou kompetence které spíše přísluší vládě, nicméně z pozice senátora mám blíž ke komunikaci s vládou ohledně těchto záležitostí.“ (rozhovor č: 1)

4.5 Tendence dalšího vývoje obce

V roce 2015 již bylo na zasedání zastupitelstva přijato několik usnesení. Proběhne kupříkladu realizace projektu „Klášteří kostel v Šumperku, kdy do objektu bude zabudována elektrická požární signalizace. Dále by se v letech 2015-2016 měla

uskutečnit již dlouho plánovaná rekonstrukce plaveckého areálu Benátky. Již byla podána žádost o dotaci a z vlastních peněz je vyčleněna částka min. 7 mil. Kč. Realizovat by se měl také projekt „Regenerace panelového sídliště Prievidzská“ - 6. etapa projektu.

V Senátu se naopak jednalo a bude jednat na zasedání klubu Šumpersko - Jesenicko o situaci nejenom u nás, ale i na Jesenicku, Bruntálsku a Ostravsku. *„Doposud se mi možná malinko podařilo pomoci Jesenické Nemocnici. Snažím se pomoci vyjednat specifické podmínky pro nemocnici, která nesplňuje požadovaná kritéria, ale je pro tento trojkový okres velmi důležitá. Dále se jedná o otázkách investice Horní Pomoraví 2, jež jsou rozsáhlými investicemi. Řeší se také problémy s dotacemi z Evropských fondů, kdy kupříkladu firma CeramTec o dotace žádala, a za podivných podmínek jí schváleny nebyly. Snažíme se tedy tuto situaci rozplést a domoci se spravedlnosti, které se zde nedostalo.“* (rozhovor č. 1)

5 Závěr

Šumperk patří mezi dynamicky se rozvíjející obci. Nemalou měrou město ovlivňuje postavení v kraji, zejména jde o blízkou vzdálenost od Jeseníků, které jsou významným turistickým centrem, tak od Losinských papíren či zámku. Problémy jako jsou vysoká míra nezaměstnanosti a s tím související migrace za prací jsou dlouhodobějšími otázkami na které není snadné najít jednoznačné řešení a okamžitou pomoc. Nicméně je na tato úskalí brán zřetel, dlouhodobě se s nimi bojuje a řeší se. V následujících letech by situace mohla být o něco málo příznivější, neboť vedení města nyní úzce spolupracuje s komorami parlamentu, které se na zlepšení situace ve velké míře podílí.

Zastoupení politických stran v obci jde napříč celým politickým spektrem. Dlouhodobě zde působí čtyři politické strany. Jedná se o občanské demokraty, sociální demokraty, nezávislou volbu a komunisty. Z posledních voleb je zcela patrné, že v očích občanů má spíše přednost osobnost voleného kandidáta nežli jeho stranická příslušnost. Důvodem je také několikanásobná výhra nezávislých kandidátů. K rozvoji obci také přispívá nespočet podnikatelských subjektů, které do rozpočtu města odvádějí část

peněz, a svými službami tak přispívají ke zkvalitňování služeb města. Ne zcela zanedbatelná je existence různých spolků a sdružení. Tyto významnou měrou přispívají svou pomocí při organizování různých společenských, kulturních a sportovních akcí.

Politicky významný byl rok 2012, kdy šumperský starosta úspěšně kandidoval do Senátu, což by v budoucnu mělo být přínosem. Jaká bude realita, a zda tato změna naopak nenaruší poklidné fungování místní samosprávy ukáže čas.

6 Seznam použitých zdrojů

Literatura

- Adamová, K., Křížovský, L., Šouša, J., Šoušová, J. *Politologický slovník*. Praha: C.H.Beck, 2001. 184 s. ISBN 80-7179-469-4
- Alliés, P. *Le cumul des mandats et des fonctions: Les effets du cumul des mandats sur le personnel politique*. Montpellier: Cream, 1998. La Documentation française.
- BALÍK, S. *Komunální politika: Obec, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4
- BALÍK, S. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In: Fiala, P. Strmiska, M (Eds.) *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: Institut pro srovnávací politologický výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, 2005. ISBN 80-7325-074-8
- Colson, J. P. Les enjeux de la réforme. In: *Le cumul des mandats et des fonctions: Une réforme au coeur de la modernisation de la vie politique*. Montpellier: Cream, 1998, s. 7-10. La Documentation française.
- Čmejrek, J., Kubálek, M., Pátek, Z., Dostál, P. *Moderní společnost a problémy politiky*. Praha: Provozně ekonomická fakulta 1999. 304 s. ISBN 978-80-213-0841-1
- Čmejrek, J., *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha 2: Alfa, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4

- Čmejrek Jaroslav a kol., 2009. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha 2: Kernberg Publishing, s.r.o., 2009 ISBN 978-80-87168-10-3
- Čmejrek, J., Bubeníček, V., Luhanová, M. *Politika v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Praha: ČZU, Provozně ekonomická fakulta, 2004. 164 s. ISBN 80-213-1157-6
- Čmejrek, J., Kopřiva, R. *Základy veřejné správy*. 1. vyd. Praha: ČZU, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3
- Hudák, J., Jüptner, P., Svoboda, J. (Eds.) *Komunální politické systémy*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2003 ISBN 80-7308-056-7
- Knapp, A. *The „cumul des mandats“ , Local Power and Political Parties in France. West European Politics*. 1991, roč. 14, č. 9.
- Navarro, J. *Multiple-Office Holders in France and in Germany: An Elite Within the Elite?*. Zurich: SFB 580, 2009. Edition.
- Outlý, J., *Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti. Politická revue č. 2, prosinec, 2003*
- Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- Říchová, B., *Úvod do současné politologie: Srovnávací analýza demokratických politických systémů*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002. 208 s. ISBN 80-7178-628-4
- Vaníček, J. *Lokální politika*. 1. vyd. Opava: Slezská univerzita, Fakulta veřejných politik, 2009. 82 s. ISBN 978-80-7248-558-1

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník.

Internetové zdroje

- MVCR. Ministerstvo vnitra České republiky. [on-line]. [cit. 2015-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/seznam-politickzch-stran>>.
- Obec Šumperk. [on-line]. [cit. 2015-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.sumperk.cz>>.
- CZSO. Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Olomouci. [on-line]. [cit. 2015-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- Volební server volby.cz. [on-line]. [cit. 2015-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.volby.cz>>

Písemnosti

- Evropská charta místní samosprávy, 1985
- Kronika města Šumperk 1989 - 2014
- Obec Šumperk. Interní dokumenty obecního úřadu.
- Obec Šumperk. Šumperský zpravodaj 2006 – 2014

Rozhovory

- Rozhovor č. 1 se starostou obce Šumperk ze dne 27.9.2013.

7 Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

KSČ – Komunistická strana Československa

ORP – Obce s rozšířenou působností

NV – Nezávislá volba

ČSSD - Česká strana sociálně demokratická

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

ODS – Občanská demokratická strana

SZR – Strana zdravého rozumu

BESIP – Bezpečnost silničního provozu

MV – Ministerstvo vnitra

OR – Obchodní rejstřík

ČTK – Česká tisková kancelář

MěÚ – Městský úřad

ČP – Česká pošta

OHK – Okresní hospodářská komora

ZŠ – Základní škola

8 Seznam schémat

Schéma č. 1: Struktura veřejné správy v ČR.....	6
---	---

9 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Velikostní skupiny obcí podle stavu k 1.1.2008.....	13
Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel v Šumperku k 31.12.....	19
Tabulka č. 3: Počet obyvatel podle věkových skupin k 31.12.201...20	
Tabulka č. 4: Míra nezaměstnanosti v Šumperku k 31.12.....	20
Tabulka č. 5: Výsledky voleb do zastupitelstva obce 2006 – 2014..	25
Tabulka č. 6: Volební účast na vybraném území.....	28
Tabulka č. 7: Jak častá je kumulace mandátů.....	31

10 Příloha č. 1

Jak starosta Zdeněk Brož kandidoval do Senátu

Struktura:

A) dotazy směřované pro situaci před volbami

B) po volbách

A)

1. Co Vás vedlo k tomu stát se starostou, nebo vůbec zastupitelem?
2. Pane senátore, můžete mi povědět, co Vás vedlo, respektive motivovalo ke kandidování do Senátu?
3. Kandidoval jste jako nezávislý za koalici KDU-ČSL. Z jakého důvodu jste si vybral tuto stranu?
4. Myslíte si, že to pro Vás mohlo být výhodou?

C)

1. Není fce. starosty a senátora příliš náročná, nebo se naopak mohou tyto fce. vzájemně doplňovat?
2. Jak by jste zhodnotil situaci po roce působení na pozici senátora?
3. Můžete uvést příklady nějakých výhod pro náš kraj, které se Vám podařilo získat?
4. Jakým tématům se v momentální době nejvíce věnujete?